CZĘŚĆ XLIX — № 38. ROK 25 — (1854.)

TYGODNIK

PETERSBURSKI

GAZETA URZĘDOWA

KRÓLESTWA POLSKIEGO.

Wychodzi we WTORKI i PIĄTKI. Prenumerata przyjmuje się pod adresem do Wydawcy Tygodnika w Petersburgu, lub do Expedycyi Gazet Petersburskiego Pocztamtu, nadto we wszystkich Pocztowych urzędach w Cesarstwie i Królestwie.

Cena ROCZNA w Rossyi z pocztą, a w Stolicy, z noszeniem do mieszkań, 15 rubli. PÓŁROCZNA 8 rubli srebrem.

PIĄTEK, 21 Maja / 2 Czerwca.

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

PETERSBURG, 20 Maja / 1 Czerwca.

Reskrypt Cesarski *do P. Radzcy Dworu Demidowa, z dnia 13 Maja 1854 roku.*

Panie Radzco Dworu Demidow. «Życzenie wasze ofiarowania w ciągu lat sześciu, sześciu-kroć sta-tysięcy rubli srebrem na potrzeby wojenne, w pełni godne jest dziedzicznej w rodzie waszém gorliwości o dobro publiczne.

Rozkazawszy Ministrowi Wojny, iżby ofiarowaną przez was summę, w miarę wpływu, obracał na kapitał wojenny, szczerze dziękuję wam za ten czyn wzorowego przywiązania waszego do Tronu i Ojczyzny.

Obok tego miło Mi jest zapewnić was o szczególnej życzliwości, z jaką pozostaję ku wam przychylnym.»

— Przez Ukazy Cesarskie do Kapituły Orderów, Najłaskawiej mianowani kawalerami: orderu Św. Anny 2 klassy z koroną, 31 Marca, Członek osobnej Kommisyi ustanowionej przy Namiestniku Królestwa Polskiego, Podpułkownik Korpusu Żandarmów *Leichte*, w nagrodę niezmordowanych prac i gorliwości; — Tegoż orderu 2 klassy, Adjutant Głównodowodzącego Oddzielnym Kaukazkim Korpusem, liczący się w Armii Podpułkownik *Swiatopołk-Mirski*, Kapitan Kaukazkiego bataljonu Celnych strzelców *Krzewkowicz-Poźniak* i Sztabs-kapitan tegoż bataljonu *Nowicki 1*, w nagrodę męztwa i waleczności w bitwach z turkami.

NOWINY Z MORZA BAŁTYCKIEGO.

I.

Z doniesień Dowodzącego wojskami, w Finlandyi rozmieszczonemi, Jenerał-porucznika *Rokasowskiego*, z dnia 13 i 14 Maja, daje się widzieć, że flotta nieprzyjacielska stała jeszcze przed Hangeud, w liczbie ośmnastu okrętów, (z których dwa okręty linijowe żaglowe, a ośm śrubowych). Po 14 Maja nieprzyjaciel nic nie przedsiębrał przeciw naszym warowniom, ograniczając się jedynie wysyłaniem małych statków dla gruntowania głębiny. Cztéry okręty oddzieliły się od pomienionej eskadry ku południo-wschodowi, inne okręty ukazywały się w widoku rozmaitych punktów Finlandyi; wszakże do brzegów nigdzie się nie zbliżały.

II.

Według nowo-odebranych raportów od Dowodzącego wojskami w Finlandyi rozmieszczonemi, flotta nieprzyjacielska, po 16 Maja nic nie przedsiębrała przeciw nadbrzeżnym punktom naszym. W uzupełnieniu poprzedzających doniesień, Komendant Hangeudskich fortyfikacyj, Jenerał-major *Moller* zawiadamia, że, 12 Maja, korzystając z nieczynności nieprzyjacielskiej eskadry, zamierzył on znieść bateryą, którą nieprzyjaciel urządzał na wyspie Moszer w celu strzelania z niej do fortów Gustaw-Wern i Meyerfeld. Dla wypełnienia tego zamiaru przywołano 30 ochotnika z pułku Grenadyerów Xięcia Fryderyka Niderlandskiego, z jednym oficerem i dwoma podoficerami. Do tej komendy przyłączył się jeszcze oficer korpusu Stérników z Hangeudskiego telegrafu. Komenda ta śmiało przeprawiła się na wyspę Moszer i, nie zastawszy tam nieprzyjaciela, rozkopała zaczętą bateryą, wrzuciwszy do morza kamienie, darń i ziemię, z których była budowana.

NOWINY Z MORZA CZARNEGO.

26 Kwietnia wyszły z Noworossyjska dwa statki Greckie, na które zabrano do 158 żołnierzy i podoficerów Bałakławskiego Greckiego bataljonu, z ośmiu oficerami, dla przewiezienia do Krymu. Na tychże statkach znajdowali się chorzy z Noworossyjskiego lazaretu i kilka żołnierskich rodzin. Statki

te, zaskoczone w pośród morza ciszą, nie miały możności ujścia przed napotkaną eskadrą nieprzyjacielską i zostały przez nią zabrane. Większa część chorych i rodziny żołnierskie zostały wypuszczone i wróciły do Noworossyjska. Szczegóły tego zdarzenia nie są jeszcze otrzymane. *(R. I.)*

W Niedzielę, 9 Maja, odbył się obrzęd poświęcenia kaplicy, nowozbudowanej na moście Zwiastowania (Błagowieszczeńskim) pomiędzy dwoma ruchomemi częściami pomostu, otwierającemi się poziomo, dla przepuszczenia wchodzących okrętów. Gazety tutejsze już były doniosły, że, z Najwyższego Rozkazu, w mozaikowej szkole w Rzymie, wykończony został przez ruskich artystów obraz mozaikowy Świętego Cudotwórcy Biskupa Mikołaja, wysoki 3 arszyny 2 wierszki, szeroki 2 arszyny 4 wierszki, i przywieziony do Petersburga. Podobało się N. Panu rozkazać, iżby obraz ten był umieszczony na moście Zwiastowania. Projekt kaplicy, złożony J. C. Mości przez Hrabię Kleinmichela pozyskał Najwyższe zatwierdzenie. Założenie kaplicy miało miejsce w dniu 9 Maja 1853 roku. Roboty trwały nieprzerwanie przez rok cały nie wyłączając zimy, ku czemu, dokoła kaplica, wystawiona była opalana szopa. Równo za rok, kaplica już była gotowa. Poświęcenie dopełnił Najprzew. Metropolita *Nikanor* ze znakomitszém Duchowieństwem, w obecności Głównozarządzającego Wydziałem Dróg Kommunikacyj i Budów Publicznych, Hrabi Piotra Kleinmichela, Jenerałów i Oficerów tegoż Wydziału, oraz innych Władz Rządowych.

Uroczystość poświęcenia rozpoczęła się od processyi z Cerkwi Zwiastowania, pułkowej pułku Konnej Gwardyi. Liczne tłumy ludu towarzyszyły processyi. Za zbliżeniem się krzyżów do kaplicy, upadła do podnoża zakrywająca ją zasłona i tłumnie zgromadzonym widzom ukazał się nowy, wspaniały pomnik szczęśliwego panowania Najjaśniejszego Cesarza Mikołaja Pawłowicza. Na trwałej podstawie, z polerownego czerwonego finlandskiego granitu, usadowiona lekka kaplica, składająca się z pozłocistej czworobocznej kopuły, opartej na podniesieniu i trzech arkach, w kątach których wznoszą się kolumny, również z polerownego szarego serdobolskiego granitu. Kopuła uwieńczona złotym krzyżem, usadowionym też w złotym nagłówku. Całe podniesienie, (entablement) i wszystkie kolumny, pokryte misterną rzeźbą na kamieniu; kapitele i podstawy kolumn, bronzowe, pozłociste. Wewnątrz, w tylnej ścianie kaplicy osadzony jest obraz mozaikowy Św. Mikołaja Cudotwórcy, a od strony Wasiljewskiego Ostrowu, w tejże ścianie, zewnątrz, osadzony obraz Św. Wielkiego Xięcia Alexandra Newskiego, pędzla Akademika Zawjałowa. Z przodu, wejście do kaplicy zamyka się złoconą, kunsztownie wyrobioną kratą, a z boków kaplicy, przerwy między kolumnami, zakryte szybami kryształowemi z jednej sztuki, bronionemi pozłocistą kratą. Wysokość całej kaplicy z krzyżem, jest 6½ sążni. Nad wejściem do kaplicy, na fryzie, napis: «*Благословенъ грядый во имя Господне.*» (Błogosławiony przychodzący w imię Pańskie.)

Wiadomość o otwarciu kaplicy szybko rozeszła się po mieście; zewsząd mieszkańcy pośpieszyli nacieszyć się miłym i pięknym widokiem nowego Krzyża, wzniesionego w stolicy Prawosławnego Państwa i do poźnego wieczora tłum ludu w pobożnym zachwycie otaczał kaplicę.

(Pszczoła Północna.)

MOSKWA, *13 Maja.* Wczora, o kwadrans na dziesiątą wieczorem, przybyli do Moskwy drogą żelazną, JJ. CC. Wysokości: W. X. Cesarzewiczowa Marya Alexandrowna, z WW. XX. Włodzimierzem i Alexym Alexandrowiczami, W. X. Alexandra Józefówna z W. X. Mikołajem Konstantynowiczem i W. X. Marya Mikołajowna z Xiążętami Eugeniuszem i Sergijuszem Maxymiljanowiczami i Xiężniczką Eugeniją Maxymiljanówną, a dziś, o godzinie 2 po południu raczą udać się do Siergjewskiej Ławry św. Trójcy.

LIPAWA, *6 Maja.* (*) Wczora zrana ukazały się tu dwa angielskie śrubowe wojenne okręty każdy od 48 i więcej dział, które, z otwartemi strzelnicami, podeszły do brzegu na półtory wiorsty i stanęły bokami naprzeciw miasta, nieco ku południowi. Jeden z tych okrętów był «Amphion,» dowodzony przez kapitana Cooper Key, który około południa wysłał do portu szalupę z parlamentarską flagą. Przybyły na niej nieprzyjacielski oficer przywiózł od kapitana list do *Gubernatora miasta*, z wymaganiem niezwłocznego wydania wszystkich znajdujących się w porcie ruskich okrętów i zapowiedzieniem, jakiemu losowi ulegnie miasto w razie odmówienia. Kobiety i dzieci mają być wysłane, a szpitale i lazarety oznaczone, albowiem te budowy miały być oszczędzone. Oficer miał za trzy godziny przyjechać po odpowiedź. O samej trzeciej znowu przybył do portu pod białą banderą. Powtórzono jemu słównie to samo, co już było wyrażono w liście Burmistrza do kapitana Cooper-Key, że miasto jest całkiem bezbronne i że żaden opór nie będzie stawiony uprowadzeniu okrętów. Po godzinie weszło do portu jedenaście szalup nieprzyjacielskich, z 200 około dobrze uzbrojonych żołnierzy i majtków, ze trzema działami, zapalonym lontem i palnemi racami, i skierowały się wprost do tego miejsca, gdzie zebrały się były okręty, żeby nie być na widoku. Z liczby tych okrętów anglicy natychmiast opanowali następujące:

«Św. Mikołaj,» szyper Drobiażgin, z Kronstadtu.
Jan-Karol, szyper Kus, z Rygi.
Luiza-Amalja, szyper Aspegren, z Rygi.
Luiza, szyper Foskampf, z Rygi.
Polka, szyper Klaussen, z Rygi.
Active, szyper Müller, z Pernaw.

(*) Uzupełnienie szczegołów danych w Tygodniku № 37.

Livonia, szyper Lemmerhirt, z Pernaw.

Alexander, szyper Klingenberg, z Lipawy.

Każdy statek parowy wziął na linę po cztery okręty i dziś zrana, wszystkie odpłynęły do Memla. Kapitan obiecał wprędce powrócić, dla zabrania reszty okrętów, których tu pozostało jeszcze dziesięć. Wielu mieszkańców Lipawy, obawiając się bombardowania miasta, wyjeżdżają zeń udając się do miast w głębi kraju położonych.

—

TEODOZYA, *28 Kwietnia.* «Przedwczora, o godzinie 7 rano, dwa okręty i trzy fregaty parowe nieprzyjacielskie przyszły i stanęły w bojowym szyku, przed naszém miastem. Bateryе bokowe dały ognia. Mniemaliśmy, że chwila czynnego działania i poświęcenia się nadeszła; ale statki nieprzyjacielskie oddaliły się po półgodziny czasu, nie dawszy z dział ognia ani razu.»

— W *Gazecie Odesskiej* czytamy: «W dniu 3 Maja, zrana, statki parowe angielskie *Furious* i *Vesuve* zbliżyły się do naszego portu i wysłały szalupę parlamentarską z listami od Vice-admirała Dundas (datowanemi z okrętu *Britannia*, 2 (14) Maja, z pod Sewastopola), do Jenerał-adjutanta barona Osten-Sacken. V. A. Dundas prosił o wręczenie niektórych listów kapitanowi Gifford, i o pozwolenie zabrania takowych od oficerów ze statku *the Tiger*, zostających w niewoli. Za udzieleniem tego pozwolenia, oba statki oddaliły się zabrawszy listy od pomienionych oficerów.

O CHOLERZE.

W *Petersburgu*, po 16 Maja pozostawało chorych 265 — w ciągu doby zachorow. 17 — wyzdr. 9 — umarło 15 — po 17 Maja pozostało chorych 258.

W ciągu doby zachor. 26 — wyzdr. 6 — umarło 8 — po 18 Maja pozostało chorych 270.

KRÓLESTWO POLSKIE.

Warszawa, 12 (24) Maja.

Rozkaz do Zarządu Cywilnego Królestwa Polskiego.

Z dnia 27 Kwietnia (9 Maja) 1854 roku.

Przez postanowienia Rady Administracyjnej.

W Wydziale Kommisyi Rządowej Spraw Wewnętrznych i Duchownych, zatwierdzony: Nadrachmistrz Wydziału Policyjno-wojskowego w Rządzie Gubern. Płockim Dominik Obniski, pełn. obow. Adjunkta Wydz. Administracyjnego w tymże Rządzie Gubernijalnym.

W Wydziale Kommisyi Rządowej Sprawiedliwości, mianowani: Sędzia Prezydujący w Sądzie Policyi Poprawczej Wydziału Jędrzejowskiego Magister Prawa Piotr Białobrzeski, pełn. obow. Sędziego Sądu Kryminalnego gub. Radomskiej; Podprokurator przy Sądzie Kryminalnym gub. Radomskiej, Magister Prawa Bartłomiej Sękowski, pełn. obow. Sędziego Prezydującego w Sądzie Policyi Popraw. Wydz. Sandomierskiego; Podprokurator przy Sądzie Policyi Popraw. Wydz. Kieleckiego, Magister Prawa Alexander Waleszyński, pełn. obow. Podprokuratora przy Sądzie Kryminalnym gub. Radomskiej.

Przeniesiony, dla dobra służby: Sędzia Prezydujący w Sądzie Policyi Poprawczej Wydz. Sandomierskiego, Magister Prawa Daniel Łuszczkiewicz, na pełn. obow. Sędziego Prezydującego w Sądzie Policyi Poprawczej Wydz. Jędrzejowskiego.

—

Kommisya Rządowa Przychodów i Skarbu.

W wykonaniu decyzyi Rady Administracyjnej z dnia 20 Kwietnia (2 Maja) r. b. № 22,073, podaje do powszechnej wiadomości co następuje: W art. 1 Najwyższego Ukazu z dnia 26 Marca (7 Kwietnia) 1834 roku, pomieszczonego w tomie 16 Dziennika Praw Królestwa, na stronnicy 17, postanowiony został na lat dwadzieścia pobór kopiejek dodatkowych, mianowicie, po jednej kopiejce od każdych 15 kopiejek podatków ofiary i podymnego miejskiego, a to, na spłacenie pożyczki, którą Skarb był zaciągnął dla przyjścia w pomoc mieszkańcom wypadkami wojny w roku 1831 na majątkach swych zniszczonym. Zakreślone dwadzieścia lat tego poboru upływają z pierwszém półroczem b. r. Uwiadamia się więc wszystkich kontrybuentów płacących dotąd rzeczone kopiejki dodatkowe, iż pobór ich, zaczynając od włącznie drugiego półrocza b. r. zupełnie nadal ustaje. Tym sposobem przeto, nie będą już pobierane takowe kopiejki w roku bieżącym od drugiej raty podatku ofiary, pomimo iż pobór onego rozpoczyna się w Czerwcu r. b. — Dyrektor Główny Prezydujący w Kommisyi Rządowej Przychodów i Skarbu, Tajny Radzca Senator, *Morawski*, — Dyrektor Kancellaryi, Radzca Dworu *Parzelski*.

— Na zasadzie odezwy Konsula Jeneralnego Cesarsko-Austryackiego, Kommisya Rządowa Spraw Wewnętrznych i Duchownych, podaje do wiadomości powszechnej, że Ministeryum Handlu pomienionego Cesarstwa, po porozumieniu się z miejscowém Ministeryum Spraw Wewnętrznych, reskryptem dnia 30 Stycznia 1853 (11 Lutego) t. r., uchylając rozporządzenia b. Senatu miasta Krakowa z dnia 26 Marca (7 Kwietnia) 1850 roku, wedle którego handel zbożem połączony był z potrzebą zaopatrywania się w konsensa, postanowiło: aby stosownie do przepisów w całém Państwie Austryackiém obowiązujących, handel zbożem zarówno i w Obwodzie Krakowskim, jako wolne zatrudnienie był uważany. Nadmienia przytém Kommisya Rządowa, że wedle powołanej odezwy Konsula Jeneralnego, odtąd każdy, bez uzyskania szczególnego zezwolenia, ma prawo trudnić się handlem zbożowym, po zameldowaniu się jedynie Władzy, konsensa na przemysł udzielającej, i opłaceniu podatku zarobkowego.

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

DANIJA.

KIEL, *22 Maja.* Wszystkie ośm okrętów linijowych flotty francuzkiej weszły aż do portu wewnętrznego. Słychać, że niewcześniej jak po dniach ośmiu wyjdą znowu na morze.

SZWECYA.

Listy prywatne ze Stockholmu z dnia 11 Maja donoszą, że fregata Szwedzka *la Désirée* odpłynęła do Konstantynopolu. Wślad za nią pójną jedna korwetta i jeden bryg.

NIEMCY.

AUSTRYA. Xiążę Karol Schwartzenberg, z powodu słabości zdrowia, wziął dymissyą od posady Dowodzcy wojskowego Transylwanii; Cesarz Jmć mianował jego następcą Feldmarszałka-lejtnanta Parrot, Pomocnika Arcyxięcia-Wiel-

korządzcy Węgier, a na miejsce jenerała Parrot, Feldmarszałka-lejtnanta Hrabię de Linanges-Westerburg. Tymczasowo stan wojny będzie w Transylwanii utrzymany, z powodu bliskości tego kraju od teatru wojny.

— Donoszą z Triestu, 12 Maja, że odebrano tam rozkaz uzbrojenia drugiej eskadry, która będzie złożona z jednej fregaty, jednej korwetty i dwóch brygów.

Wiedeń, 21 Maja. Arcyxiążę Albert, przybyły do tutejszej stolicy, po obejrzeniu armii południowej, odjeżdża dziś na powrot do Węgier.

— Donoszą z Wiednia, 20 Maja, do Gazety Powszechnej Niemieckiej, że marszałek Radecki zażądał, iżby armija włoska była pomnożona o 30,000 ludzi.

— Gazeta *Korrespondencya Austryacka* w numerze 21 Maja twierdzi, iż jest upoważnioną uroczyście zaprzeczyć wszystkim wieściom, które się były rozeszły o nieporozumieniach wynikłych jakoby między Austryą i Rossyą.

PRUSSY. Donoszą z Memla, że ośm okrętów kupieckich tak heroicznie zdobytych przez anglików w porcie Lipawskim (patrz wyżej, w Wiad. Krajowych), przyprowadzone zostały przez zdobywców do Memla 18 Maja.'

BADEN. Piszą z Rzymu, 8 Maja, do Gazety Augsburskiej, że pobyt Hrabi de Linanges w Rzymie, przedłuży się według wszelkiego podobieństwa aż do końca Czerwca, i że, jak wnosić należy, negocyacye jemu powierzone, ukończą się zawarciem Konkordatu.

— Gazeta pocztowa Frankfurtska donosi, że Xiążę Regent Badeński zaręczył się z Xiężniczką Luizą Pruską, córką Xięcia Następcy Tronu. Wysoka Narzeczona urodziła się 3 Grudnia 1838 roku.

KARLSRUHE, *21 Maja.* (Przez telegraf.) Dekretem Ministeryalnym, zatwierdzonym przez Regenta, śledztwo kryminalne nakazane zostało przeciw Arcybiskupowi Friburgskiemu, z rzeczy nadużycia przez niego władzy urzędu i zakłócenia porządku i spokoju publicznego, wydanym w ostatnich czasach Nakazem, tyczącym się zarządu własności Kościoła katolickiego.

BAWARYA. Gazeta *Zeit* donosi, że Rząd Bawarski zakomunikował Gabinetowi Berlińskiemu i Wiedeńskiemu notę, którą upomina Rząd Grecki, iżby odstąpił dotychczasowego systematu swojego we względzie powstania.

DREZNO, *23 Maja.* Wczora wieczorem, J. C. K. Wysokość Wielka Xiężna Olga Mikołajówna, Następczyni Tronu Wirtembergskiego, wraz ze swym Małżonkiem, przybyli tu z Petersburga i zatrzymali się w hotelu Poselstwa Cesarsko-Rossyjskiego. *(J. de S.-P.)*

ANGLIJA.

LONDYN, *20 Maja.* Wczora Izba Gmin przyjęła wniosek Kanclerza Skarbu, broniony przez P. J. Wilson i mający na celu zmniejszenie, po 16 Sierpnia, cła od cukru rafinowanego zagranicznego, do 16 szylingów za kwintał.

Następnie Izba przyjęła wniosek P. Williams, stanowiący iż własność gruntowa ma ulegać tej samej opłacie, co i własność ruchoma, oraz iż od zapisów na rzecz Kościoła ma być pobierana taż sama opłata co i od innych zapisów.

—

Królowa i Xiążę Albert, opuszczą, w przyszły Poniedziałek, pałac Buckingham, dla udania się do Osborne hause, na wyspę Wight, gdzie J. K. Mość zabawi do 8 Czerwca; następnie Dwór wróci do Londynu, w oczekiwaniu wyścigów w Ascot. O tym czasie znakomite towarzystwo będzie sproszone dla przyjęcia młodego Króla Jmci Dom Pedro V, który ma odpłynąć z Lizbony do Anglii 26 Maja.

— Pokazuje się, że sprawa o konfiskatę okrętu amerykańskiego, *Black Warrior*, przez władze wyspy Kuby, za to że kupczył murzynami, nie jest jeszcze ukończona. Lord Russell, oświadczył na pytanie P. Hutchins, zadane w Parlamencie, odpowiedział że spodziewa się zawsze przyjacielskiego układu. Wszakże odmówił złożenia Izbie papierów, tyczących się tej sprawy.

Londyn, 22 Maja. Gazeta Dworska donosi, że sir James Graham ma być mianowany kawalerem orderu Łaźni wielkiego krzyża, za znakomite zasługi, oddane na posadzie Pierwszego Lorda Admiralicyi.

— Zapewniają że lord Raglan zamierza uformować rozmaite korpusy ochotników, które mają być przyłączone do wojsk regularnych angielskich w Turcyi.

— Vice - admirał W. Gordon mianowany Komendantem portu Sheemess.

— Biskupi katoliccy Anglii, Szkocyi i Irlandyi, zanieśli prośbę do Pierwszego Ministra lorda Aberdeen, iżby została pomnożona liczba kapelanów katolickich przy wojskach na Wschodzie i na Baltyckiém morzu. Szlachetny Lord odpowiedział, iż zdaniem jego niemasz nic do zmodyfikowania w środkach już przedsięwziętych ku zapewnieniu służby duchownej w wojskach Jej Królewskiej Mości.

Londyn, 23 Maja. Wczora na Izbie Gmin, roztrząsano wnioski finansowe Kanclerza Skarbu. Po długich rozprawach wniosek P. Baring, uznający niewczesném wypuszczenie bonów Skarbowych, odrzucony został 290 głosami przeciw 186. Następnie przełożenia Ministra zostały przyjęte. *(J. de S.-P.)*

FRANCYA.

PARYŻ, *23 Maja.* Podług listów z Paryża, z dnia 19 Maja, gazeta *Zeit* pisze, że za powrotem swoim z Wiednia, Poseł Austryacki baron Hübner, zachowuje nader skromną postawę. Ostatnie objaśnienia, dane Gabinetom Paryzkiemu i Londyńskiemu przez Austryą, z powodu świeżo zaszłych poruszeń wojsk, zawierają w treści, że armija, rozmieszczona ponad niższym Dunajem, oraz korpusy, które mają być rozstawione po innych punktach granicy, będą się trzymały na stopie obserwacyjnej, z bronią na ramieniu, ale nie przejdą w czynne działanie.

— Jazda armii wschodniej, dotąd złożona z samych strzelców afrykańskich, ma być pomnożona dwoma pułkami które już wypłynęły z Marsylii w tych dniach. Prócz tego

jeden pułk dragonów i jeden kirysyerów mają być skierowane na porty morza Srodziemnego dla zabrania się tam na okręty.

— Piszą w gazecie *Toulonnais* z dnia 19 Maja: «Jakeśmy donieśli, wojska, składające 4 dywizyą armii wschodniej i która stała w Tulonie i w okolicach, odpłynęły na rozmaitych okrętach do miejsc przeznaczenia.

Paryż, 24 Maja. Monitor dzisiejszy zawiera Dekret, podający do wiadomości powszechnej Traktat przymierza, zawarty 12 Marca b. r. między Francyą, Angliją i Turcyą, w przedmiocie zapewnienia nietykalności i niepodległości Monarchii Ottomańskiej. Wymiana ratyfikacyj tego traktatu nastąpiła w dniu 8 Maja w Stambule.

— Sessya Izby Prawodawczej będzie zamknięta w przyszłą Srodę, 31 Maja.

— Korrespondencya gazety Belgijskiej donosi o nowych uwięzieniach osób partyi legitymistów, dokonanych w dniu 23 Maja. Żadnych szczegołów w tym względzie niewiadomo. *(J. de S.-P)*

TURCYA.

Ostdeutsche Post, (gazeta oddana Turcyi), pisze co następuje: «14,000 (?) wojska posiłkowego Angielskiego, są spodziewane w Azyi Mniejszej. Mają one wylądować w Batum i zbudować tam nowe fortyfikacye. Sądzą, że to ma za cel przeszkodzenie rossyanom do dalszego postępowania po drodze Kars-Erzerumskiej. Cóżkolwiek bądź, Batum nierychło będzie wypuszczony z rąk przez anglików — może i *nigdy*. Opanowanie tego portu jest bezwątpienia jednym z celów anglo-francuzkiego Przymierza. Ten kto ma Batum, ma klucz handlu turecko-perskiego i Anglija doskonale umie ocenić ważność podobnego punktu.»

— 5 Maja wieczorem straszliwy pożar wybuchnął w Konstantynopolu i zniszczył 400 domów i szop, między Seraskieratem i meczetem położonych przy ujściu wyższego pływającego mostu. Wielka liczba magazynów, należących do kupców franków, stała się pastwą płomieni i szkody muszą być bardzo znaczne. Dając tę wiadomość, gazeta Triestska dodaje, że podług innych korrespondencyj, pożar ten był demonstracyą nieukontentowania ludu za to, że Sułtan oddał wizytę Xięciu-giaurowi Napoleonowi.

— Korrespondent gazety Belgijskiej pisze do niej z Konstantynopolu, 10 Maja: «Marszałek de St. Arnaud przybył tu przedwczora o wpół do 7 wieczorem, w chwili kiedy Jenerał Baraguay d'Hilliers i całe Poselstwo wyjeżdżało na galowy obiad, dawany przez Sułtana dla Xięcia Napoleona.

«Przy tej okoliczności Lord Redcliffe, raz jeszcze uznał rzeczą dobrego tonu kazać na siebie czekać przez pięć kwadransów, po upływie których dał znać, iż przybyć nie może. To prawda, że dnia tego wielki deszcz padał, to wszakże nie przeszkodziło wszystkim innym reprezentantom obcych Mocarstw wypełnić zaproszenie Sułtana. Deszcz zresztą padał od rana i zaiste, przy dobrej chęci, można było przynajmniej wczas zawiadomić o niemożności przybycia, a nie kazać na siebie czekać sześciudziesiąt gościom i Xięciu przez pięć kwadransów. Ale byłoby to postępować jak wszyscy, a właśnie Lordowi Redcliffe chodzi oto, żeby dowieść, w każdem zdarzeniu, że nie jest podległym żadnemu powszechnemu prawidłu, ani obowiązanym do żadnych, dla nikogo w świecie względów.

«Lord Redcliffe nie był też na balu danym przez Posła Francuzkiego dla Xięcia Napoleona. Wszyscy uważali tę nieobecność, ale ta nikogo nie zadziwiła; spodziewano się tego, wszyscy bowiem są przekonani o panującem między dwoma Poselstwami nieporozumieniu.»

— Podług korrespondencyi z Aten, 12 Maja, o Tzami Caratasso to tylko było wiadomo, że wylądowawszy w Sikia posunął się naprzód, ze swą partyą, liczącą już 3,000 ludzi aż do Orfilia, o 8 godzin tylko od Saloniki. Statki parowe francuzkie, krążące w zatoce Saloniki, aż do wybrzeży północnych Eubei, zbliżyły się natychmiast ku Salonice, prawie zupełnie z wojska ogołoconej.

— Donoszą z Eubei, że powstanie na tej wyspie dalekiem jest od tego, iżby, jak głoszono, mogło się nazwać stłumionem. Papakosta, we 4,000 ludzi, oblega Damoko. Pod Kaliwa ta partya była attakowana od 5,000 arabów i 600 Albańczyków, ale dotrzymała placu. Jedném słowem cała Tessalija jest znowu pod bronią i powstańcy mają tam 12,000 ludzi, osadzonych przez 16,000 turków, dowodzonych przez nowego Gubernatora, Ali-Rizza-pasza. Nowi przywodzcy powstańców są: Grizanos, Priovos, Giacas, Chroni i sławny Papakosta.

— Piszą z Konstantynopola, 8 Maja, do gazety *Korrespondent Nurembergski*, że, podług pewnych wiadomości, Rząd Austryacki ofiarował się Porcie podjąć się poskromienia powstania w prowincyach zbuntowanych, Porta zaś oświadczyła, że przyjmie tę propozycyą, nie inaczej wszakże jak za poprzedniém zgodzeniem się Anglii i Francyi.

— Pracują w tej chwili nad fortyfikowaniem Konstantynopola ze strony lądu.

— Ostatnie, w Wiedniu odebrane wiadomości, są, że Omer-pasza pracuje nad mocném oszańcowaniem się w Bardżik. *(P. P.)*

GRECYA.

Triest, 23 Maja, wieczorem. (Przez telegraf.) Poczta Lloydu przywiozła wiadomość z Aten 18 Maja. Anglija i Francya przesłały Rządowi Greckiemu ultimatum, na przyjęcie lub odrzucenie którego, dano cztery dni czasu; w razie odrzucenia, akt ten grozi Grecyi blokadą, zajęciem kraju przez wojska anglo-francuzkie, imaniem okrętów i nakoniec ustanowieniem francuzkiej administracyi w kraju. — Spokojność panuje w całej Grecyi. — Pięć okrętów anglo-francuzkich stoją w porcie Pyrei. — Podług innych tejże daty doniesień, powstańcy wzięli Pyramithia i Margariti; Tzamis Karatassos był o 12 godzin drogi od Saloniki, oddział jego coraz się zwiększał; 4,000 turków zostały przywołane do broni dla walczenia z tym dowodzcą. *(P. G.)*

WŁOCHY.

SARDYNIJA. Piszą z Turynu, 15 Maja, do gazety Belgijskiej: «Dowiaduję się z podziwieniem, które zapewna będzie podzielone przez was i waszych czytelników, że przedwczora miało miejsce wylądowanie zbrojnych ludzi pod Sarzana, nieopodal od granicy Toskańskiej. Kilkunastu *bersaglieri*, trzymających straż w Sarzana, zatrzymali około 12 tych ludzi i zabrali przywiezione przez nich paki z bronią. Policya miała niejakie skazówki we względzie tego zamachu i miała się na baczności. Podług tych faktów, dotąd bardzo niedokładnie znanych, pokazuje się, że banda o której mowa, była złożona z mazzinistów i że zamierzała przejść granicę, żeby ogłosić rzeczpospolitą w Italii środkowej. Rząd spiesznie posłał do Sarzana niejakie posiłki i nakazał uwięzienie wychodzców, najbardziej znanych ze swej exaltacyi.» (Teraz, korrespondencya z Paryża, do *Nowej Gazety Pruskiej*, podług listów z Włoch, zapewnia, że zbrojna banda włoskich wychodzców, która była wylądowała w Sarzana, przybywała wprost z Malty). *(J. de S.-P.)*

HISZPANIJA.

MADRYT, *15 Maja.* Królowa Marya Krystyna, w tej chwili chora jest na odrę, która, w jej wieku, może mieć smutne następstwa, słabość Królowej powiększa wspomnienie, że jej siostra, Infanta Luiza Carlotta, małżonka Infanta don Francisco a Paulo, umarła z tejże choroby. Jedna z córek Królowej Maryi Krystyny jest też nią w tej chwili dotknięta.

— *Commercio*, gazeta Kadyxska zapewnia, że tam odebrano rozkaz przygotowania niezwłocznie wszystkich okrętów jakiemi można będzie rozrządzić w tym porcie, dla odwiezienia do Hawany posiłkowego oddziału z 6,000 ludzi. Rząd przedsięwezmie inne jeszcze środki ku zabezpieczeniu Kuby. W Czerwcu, wszystkie okręty, znajdujące się na wybrzeżach Hiszpanii, równie jak eskadra morza Srodziemnego, będą tam posłane.

Tymczasem ostatnie doniesienia z Hawany świadczą o panującej tam spokojności. Kapitan jeneralny, w imieniu Królowej, udzielił powszechną amnestyą dla przestępców politycznych.

Wielkie czynią się przygotowania do obrony Kuby; wojska czynnego liczy się tam do 10,000. *(G. P.)*

NAJPÓŹNIEJSZE WIADOMOŚCI.

KIEL, *29 Maja.* Wczora Admirał Parseval Deschenes oddał wizytę Komendantowi Naczelnemu, jenerałowi von Krogh, która mu była przez jenerała oddana dziś, na okręcie. Prawie wszystkie statki eskadry francuzkiej są w tej chwili zgromadzone w porcie; czekają tylko jeszcze na kilka korwett.

WIEDEŃ, *22 Maja.* Jenerał jazdy hrabia Wratislaw na powrót obejmuje dowództwo nad 1 Armiją, jenerał jazdy hrabia Schlick, który dowodził nią tymczasowo, mianowany został Dowodzcą armii Galicyjskiej, złożonej z 2 i 4 Korpusów, postawionych na stopie wojny i wzmocnionych wojskami z Morawii. Tymczasowa Główna kwatera jenerała Schlick będzie w Krakowie; jenerał hrabia Clam, dotychczasowy Dowodzca w Czechach, otrzymał dowództwo oddzielnego korpusu jazdy, składającego się z ośmiu pułków, i mającego pozostać do nowego rozkazu w Węgrzech.

FRANKFURT, *24 Maja.* Pełnomocnicy Wielkiego Xięztwa Saskiego i Xięztw Saskich zbiorą się jutro w Weimar na konferencyą, mającą się naradzić nad tym samym przedmiotem, co i konferencya Bambergska.

LONDYN, *23 Maja.* Na wczorajszém posiedzeniu, odpowiadając na pytanie, zadane mu przez P. Digby Seymour, w przedmiocie wymiany jeńców, zaproponowanej jenerałowi Osten-Sacken przez admirała Dundas, sir J. Graham rzekł, iż posłano admirałowi instrukcye, iżby nie uwalniał żadnego z marynarzy ruskich wziętych w niewolę, inaczej, jak w zamian za poddanego angielskiego. Sir J. Graham dodał, że od sira Ch. Napier nie odebrał żadnej wiadomości od 5 Maja, dnia, w którym flotta odpłynęła na wybrzeża Szwedzkie.

— Dwie fregaty francuzkie, każda od 60 dział, przybyły do Dunes, zkąd udają się do flotty Baltyckiej.

— Morning Herald pisze, że 20 pułk, stojący w Devonport, odebrał rozkaz trzymania się w pogotowiu do odpłynienia na morze Baltyckie.

PARYŻ, *24 Maja.* Korrespondent gazety Augsburskiej donosi z dnia 19 Maja, że będzie przełożony Izbie Prawodawczej projekt nowej pożyczki 500 miljonów franków, dla tego, iżby w przerwie między sessyami Parlamentu, Rząd miał dostateczne środki do prowadzenia wojny.

— Donoszą, że Bou-Maza otrzymał od Cesarza pozwolenie przyjęcia dowodztwa korpusu wojsk nieregularnych, ofiarowanego mu przez Portę. Cesarz z własnej szkatuły opatrzy wszystkie wydatki jego wejścia do czynnej tureckiej służby.

MADRYT, *17 Maja.* Królowa Marya Krystyna szybko wraca do zdrowia.

TURCYA. Jeżeli mamy wierzyć najpóźniejszym doniesieniom z Turcyi, wpływ francuzki w Konstantynopolu znacznie tam przemaga nad angielskim, zkąd Lord Redcliffe jest w nader złém usposobieniu umysłu.

ATENY, *30 Kwietnia.* (12 Maja). W listach prywatnych piszą: «Gazety Państw Zachodnich pośpieszyły wystawić rokosz Grecki jako stłumiony; tymczasem to jest pewna, że jeżeli powstanie w Epirze i Tessalii doznało niepowodzenia, za to w Epirze i Macedonii więcej niż kiedy szerzy się i wzmaga. Głoszą że pułkownik Caratasso, zniosłszy pod Orfilja oddział od 1,400 turków, dąży forsowanym marszem na czele 4,000 ludzi do Cassandra. *(J. de S.-P.)*

Позволяется печатать. 20 Мая 1854 года. *Ценсоръ Н. Ахматовъ.*
W DRUKARNI WOJENNEJ.